

OBIR List izvidnikov. Spittal

I, štev. 3, 1. januarja 1948

4, 15. januarja 1948

5, 7. febr.? 1948

7, 28. marca 1948

8/9, 1. junija 1948

Smead
UPC 10330
No. 153L
HASTINGS, MN

SLOVENSKI OKTET

OBOR

LETO I .

LIST IZVIDNIKOV

STEV ! 3.

OBIR

vošči

VSEM IZVIDNIKOM

SREČNO NOVO LETO !

PRI REŠEVANJU JE TREBA SKRBNOSTI!

SKILL
ROUGH
THROUGH
Y
T
E
F
A
S

Besedo varnost večina ljudi napačno razume, in sicer jim ta beseda ne pomeni drugega kot, izogniti se nevarnosti. Če bi se tega držali vsi, ne bi bili nikoli imeli parnih strojev, avtomobilov, letal, roentgenskih žarkov, elektrike, žerjavov, ali drugih modernih naprav, ki nam jih je preskrbela znanost, kajti vse so lahko nevarne in so povzročile že mnogo smrtnih nesreč.

Tudi pri skveztizmu jih je nekaj, ki vidijo v vsem samo nevarnosti. — Ne puščajo svojih sinov na taborenje, češ, da je opasno radi okuženja z nečisto vodo, radi spanja v šotorih, da ni priporočati, da dečki sami kuhajo, in še cel kup sličnih stvari. Pozimi se zelo malo gibljejo na prostem, ker bi lahko kdo dobil ozeblino, ter bi na ~~zmrznil~~ ~~zarznila~~ ušesa, ali se bi se kdo lahko celo prehladil in naslednje dobil plućnico — o, kaj bi o tem njegovi starši rekli!

B.-P. je imel dober odgovor na take vrste ljudi. Bil je misljenja, da se kakšna rešitev rodiš pred nevernostjo, če si spretan kakšs ter na njo pripravljen/.

V "Scouting for Boys" pravi med drugimi ~~skavti~~:
" Reziakovolci, lovci in drugi skavti v odročnih deželah sveta, morajo vedeti, kaj naj storijo v slučaju nezgode ali, po-
lezni, ki se pripeti bodisi njim samim, bodisi komu dru-
gemu, kar so čisto več sto kilometrov daleč od zdravnikov. Zaradi tege se morajo učiti, kakor se le da, kako je ne-
govati bolnike, da mu rešiš življenje in kako je revnati pri
nezgodah.

Nato nam pripoveduje, o svojem bratu, ki je nekoč ta-
boril z nekim prijateljem v Avstraliji. Prijatelj se je ~~trudil~~
trudil z odpiranjem steklenice, držeč jo med kolena. Stekle-
nica je počila, njen zobčasti konec pa se je globoko zadržal
njegovo stegno in prerezal žilo odvodnico. B.-P.-jev brat
je hitro pobral kamen, ga zavil v robec, da bi služil za
blazino in ga privezal nad rano, tako, da je kamen pritiskal
na odvodnico. Rešil je prijateljevo življenje, ker je vedel,

kaj se mora storiti in je to storil takoj.

Eno najbolj va~~ž~~nih naslog skavtizma je nuditi skavtom priložnosti , da se sami učijo reševati se nevarnosti potem lastne spretnosti . Kaj t , ki je bil skrbno izvežban za bolničarja , gasilca ali reševalca , ne bo skrbel samo za svojo varnost , ampak bo tudi pripravljen , kot naj bi bili vsi skavti , nuditi pomoč tistim , ki tega ne znajo , in ki so v stiski .

V 40 letih , odkar obstoje skavtizem , ki je na tisoče skavtov obverovalo ude in rešilo potem spretnosti , ki so se jim naučili kot skavti , . M. J. pripoveduje v "Scouting for Boys " veliko dogodivščin , in sicer o treniranih skavtih ki so vedeli , kaj morajo storiti in so to tudi izvršili , ko so se oni sami , ali je drugi ljudje nehajali v nevarnosti , .

Švedske družbe "švedskega križa" je v zadnjih dveh letih posebno priporočala učenje plavanja in reševanja vrvodi . Ker vsako leto na stotine ljudi , ki ne znajo plavati , utone , bi kdo utegnil biti mnenje , da je plavanje nevarna in se ga je zatekadelj treba izogibati . Toda skavtske organizacije

kot tudi rešilci križ je prepričanjs , da se te lahko spre
s spretnostjo , to je , tako da vsak skavt postane dober p
vač , da se nauči reševanja , v slučaju nezgod v vodi in da
je pripravljen pomagati sočloveku , ki je v stiski . Nemogoče
je popolnoma preprečiti napad krčev v vodi , vendar lahko
često rešiš človeka , ki ga je zgrabil krč , če veš , kaj mora
storiti v tem slučaju .

Mnogo nezgod je tudi posledica p/ovršnega prekratkega
traininga . Scouterji imajo zato največ možnosti in dolžnost
da s temeljitim vežbanjem dovršeno izarije svoje skavtske
spretno reševalce .

T O P O G R A F I J A .

Topografija nas uči , kako na papirju pokažemo posebnosti kakšnega zemljišča z zanesljivo natančnostjo , tako , da lahko spoznamo glavna pota , reke , gozdove , merimo razdelje in razlikujemo oblike zemljišča .

V topografiji delamo samo v vodoravnem načrtu , navpične razlike (višine) pa so vrisane s številkami , ki jih imenujemo kôte.

Zemljevidi predstavljajo večje zemljiščne prostore na ravni površini, na papirju . Če predstavlja zemljevid velike površine , države , ali dele ~~xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx~~ sveta ga imenujemo geografski zemljevid , če pa predstavlja manjše površine v vseh podrobnostih zemljišča , tedaj mu pravimo topografski zemljevid . Načrt (plan) je podrobna slika določene manjšega dela površine ali predmeta na papirju narisana po določenih znakih . Če je načrt risan brez priprav (orodja)

s osrednjim svinčnikom in s prostim očesom, tedaj imenujemo tak načrt krški.

Skizma na zemljevidu. Kakor je zemljevid označena slika zemljišča, tako so tudi označene vse razsežnosti po naprej določenem krškem razmerju. Skizma je stvarni odnos med stvarmi na zemljevidu in resnični razsežnosti zemljišča. Todor n. pr. vzamemo, da 50 m izmerimo na zemljišču in prenesemo na papir s lino (0.001 m) tedaj so te odnosi enak dolžine izmerje razmerje in to 1 : 50.000 ali 1/50.000. Če je na m na zemljevidu 25 m, tedaj je razmerje 1 : 25.000.

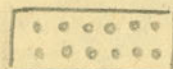
Ne ni treba računati, koliko meri kateri del na zemljevidu av v stvari, so se vsak poseben primer določene na vsake zemljišču merila. Merila so pa pravila ali profila in zlasti krški črta ali trakovnica.

Topografski skizmi poleg predstavljenih fizičnih površine (s planimetrom) moramo na zemljevidu predstaviti tudi razne in ustrezne predmete, ki so na površini, kakor tudi relief zemljišča. Te razne zemljeste predmete predstavljamo na zemljišču s določenimi znaki, ki jih imenujemo topografski znaki. Ti so vedno podobni

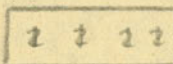
z predmetom, katere naj predstavljajo po obliki ali svojstvu.

Topografski znaki.

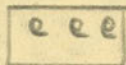
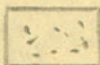
Kulture.

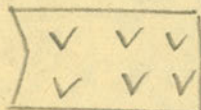
gozd

vinograd

sečovjak

pešnik

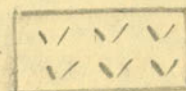
graičevje -
gozdiček

njiva

vrtovi (zeleni)

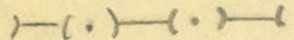
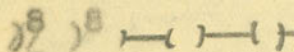
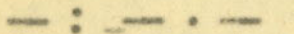
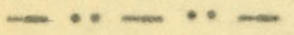
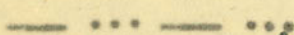
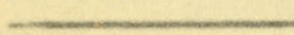

livada

posamezne sečine

drevesa

Meje :

- državna
- benovinska
- okrožna
- okrajna
- občinska
- za živino
- samo za pešce

mejna stražnica

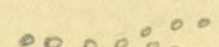
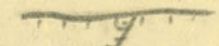

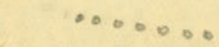

mejniki = kameniti

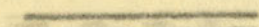
= leseni

Ograje:

- zidana
- naložen kamen
- iz desk
- iz kolov
- žična
- žive zelene meje

Komunikacije.

Železnice .

 normalna

 dvotirna

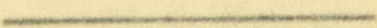
 ozkotirna

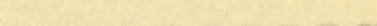
 tresirana

 žična

Potezi

 drševna

 kamninska

 občinska

 slab kolovoz

 neoskrbovana

 tresirana

 konjska steza

 steza

Vode:

 studenec

 vodnjak

 vodnjak z dvigalom

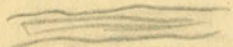

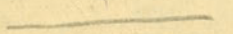

 vodnjak brez dvigala

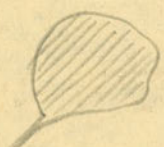
 cisterna

 parni mlin na veter

 parni mlin

Tekouće vode:

- plovna reka
- veća reka
- veći potok
- potok
- prekop
- jezera ili st. voda

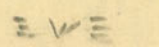
- jezero

Močvirno zemljište:

prehodno:

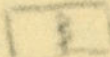

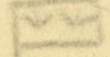

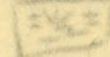

 brez trave
 s travo

neprehodno :

 brez trave
 s travo

 pesak

PREDMETI NA ZEMLJISOU.

	Cerkev z 1 in 2 stolpoma		Sedovnjak
	Kapela		vinograd
	Samostan z ali 2 stolpoma		hmelj
	Samostan s stanovanjem		livada
	Hiša		močvirje
	Ruševine (razvaline gradu)		neprehodno močvirje
	* Več hiš		toplice
	Osmaljeno drevo		Zdrav . p . vode
	Recess		Drevo z znamenjem
	Križ kot znamenje		205 Kota
	Elektrarna		kot 219 prometna točka
	šk. Zel. postaja .		drževna cesta
	PARK		

----- poljska pot

_____ peš pot

- - - - konjska steza

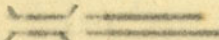
.....navedna steza

~~~~~ reka } plovni

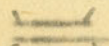
~~~~~ kanali

○-○-○ vodovod

o studenec

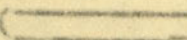
========= most

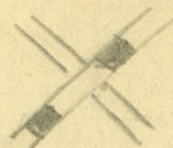
 lesen

 železni

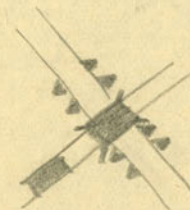
 pot na nasipu

 pot v useku

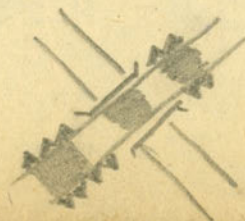
) : : : : (predor

železniško
križanje na ravnini

ceste pod železnico

železnica na nasipu
s ceste v predoru

žel. postaja

-- o -- o -- o --

N E K A J O Z V E Z D A H
S O M E T H I N G A B O U T S T A R S .

Zvezdeš so nebeške telesa, ki jih lahko vidiš v vsaki j
j sni noči, kako se svetlikajo na nebu. One, ki se bolj sve-
tlikajo in se vidijo bikičjuxyx večje, so bližje, tiste pa, ki
se vidijo manjše, so bolj oddaljene. O zvezdah govori veča,
k se imenuje zvezdoznanstvo ali astronomija.

Če si še kdaj v rozni noči gledal naš nebo, si gotovo opa-
zil, da nekatere zvezde tvorijo nekakšne oblike - to so tako z
zване zvezdne skupine. Nekateri izmed vas, ki ste še nare-
dili II. red, že poznate naslednje zvezdne skupine: Velikega
in Malega Voza in Štelca, drugi pa, ki še niste naredili II.r

reda, sli pa se pripravljate nanj, povprašajte voje oz. četo-
vodje, ki vas bodo o tem prav radi poučili. Ker ni dosti xxx
prostora, nemorem o teh skupinah razpravljati. Te tri skupine
so narisane tudi v kajižici II. reda.

Imamo 9 planetov, ki se imenujejo: Merkur, Venera,
Zemlja, Mars, Jupiter, Saturn, Uran, Neptun in Pluton. V nasled-
njih odstavkih bo pod naslovom "Januar" povedano, kje in kate-
ri dan lahko dobiš te planete v mesecu januarju.

Vsi planeti krožijo okoli sonca, od katerega so
eni bolj, drugi manj oddeljeni. ~~xxxxxxx~~ Merkur in Venera
sta bližje soncu nego je zemlja, ostali pa dalje. To imenu-
jemo sončni sistem.

J - a - n - u - a - r -

3. tem prvih mesecev leta se dnevna svetloba ved-
no večje. Sonce se znova bliža ekvatorju in s tem dan pridobi
v teku meseca 1 uro in 1 minuto. Važno je vedeti, da 3. januar

zemlja pride do Perihela (Perihel je najbližja zemljina točka do sonce)in je tako xx januarja za 6 milj. km bližje soncu kot kot meseca junija .

Merkurja, ki je blizu sonce je težje poiskati konec tega meseca in sicer na večerni strani, malo južneje od pravega zohoda, tik nad horizontom; v zadnjih januarskih dneh zaide 1 1/2 ure za soncem. Takoj, ko nastopi mrak, se prikaže Venera; prvo polovico leta sveti kot zvezda večernic, drugo polovico pa kot zvezda danica. Januarja zaide 2 1/2 ure za soncem in potuje od kozoroga skozi Vodnega moža. Obe, Kozorog in Vodni mož sta v Zodjaku. Če hočeš najti Merkurja, najprej poišči Venero - najbolje z daljnogledom, seveda, če ga imaš - in preglej obzorje na desni strani pod večernico. Zahodno oz. večerno nebo je prve meseca leta zelo bogato na planetih. V začetku januarja se prikaže ob 21^h rdečkasto sijajoči Mars v svezdni obliki Leva. Slika Leva lahko vidiš na naslednji strani.

* *

VELIKI LEV

*

Regulus

Veliki lev spostoji iz 4 večjih in 4 manjših zvezd. Spodaj sta 2 veliki in ena mala zvezda - to je trebuh. Zadnja velika zvezda tvori rep, srednja in mala zadnji nogi, prva velika - Regulus - pa srednji nogi. Med temi zvezdami sta še dve veliki zvezdi, ki tvorita hrbet. Nato je pa od desne velike zvezde še podaljšek, sestojč iz treh malih zvezd, ki xxix pomenijo vrst in glavo (ušesa in gobec). Levova ūšesa in hrbet kažejo proti severnici.

Mars se potem bliže Regulusu, glavnu zvezdi Leva. Desno od Marse in xxix Regula, pravzaprav tudi v Leva, je planet Saturn, ki vziđe približno eno uro pred Marsom. Vsem skavtom priporočamo, da v tem mesecu opazujejo gibanje

obeh teh planetov: kako se Mars bliža Saturnu in nato njegov navidezni beg pred njim . 28.t.m. gre luna v jutranjih urah blizu mimo planete . ^{Jupitera} Planet Jupiter je v najnižjem delu živalskega kroga ali zodiaka : Ta živalski krog je med Škorpionom in Strelcem Severnice

Veliki Lev

Skorpion sestoji iz treh večjih in treh manjših zvezd . 4 zvezde so v eni vrsti , dve zvezdi sta pa ob strani . Obrnjen je tako , da gre mimo Severnice .

Jupiter sveti kot " napačna Dentše " in vzhaja najprej ob 6^h, ob koncu pa okoli 4³⁰. Uran je na meji med Bikom in Dvojčkom , in ga je možno opazovati vso noč .

Bik spada v živalski krog in je malo nad rimsko cesto, levo od Oriona in desno od Perzeje oziroma Kasiopeje.

Dvojčki so med Orionom in med Velikim Levom. Sestojijo iz treh večjih in treh manjših zvezd

Severnica

Orion

V nasprotju z Jupitrom je širen v najbolj severnem delu živalskega kroga. V začetku tega meseca zaide ob 7^h, ob koncu pa ob 5^h.

Neptun, kiga ga s prostim očesom ne moremo več videti, je skorej celo leto nad Devico. Devica je več zvezd levo pod Levom. Neptun vzhaja v začetku januarja ob 0.30, na koncu pa ob 22.30. Zvezde stalnice kažejo v sredini meseca ca. ob 21^h vso sijajno krasoto zimskega neba, posebno veliki rianski šesterekot s Siriusom vzhiči vsakega opazovalca.

- o - o -

S-K-A-V-T-S-K-E-I-G-R-E-:
S C O U T G A M E S

13/ Lov na lisico.

To igro je treba igrati tam, kjer je veliko s nepohojene ga snega. Dva skavta, ki predstavljata lisici, odideta s sredine kakšnega polja ali odprtega prostora. Po petih minutah jima začnejo ostali slediti. Obe lisici ne smeta hoditi po stopinjah drugih ljudi. Če se bližata kaki poti, kjer so hodili že drugi ljudje, se morata obrniti v drugo smer; lahko pa gresta po stenah ali plo-

tovih ali pa se poslužite katerekoli druge zvižgače, kot n. pr. da eden stopi v sled drugega, ali, če eden skače s pelico itd. Če hočejo zasledovalci reči, da so zmagali, morajo ujeti obli siči se morate izogniti temu, da bi bili ujeti najmanj za eno urko. Bate se pa lahko vrnete tja odkoder ste začeli.

14. Snežna trdnjava.

En vod rgradi trdnjavo kakor se mu najbolj zdi. Lahko naredi tudi luknje za opazovanje. Ko konča, ga napade drug vod. Za municijo uporabljajo snežne kepe. Vask skovt, ki ga zadene kepa, je mrtev. Bolje je, da dva voda napadeta, eden se pa brani.

- - o - - o - - o - -

U. O. A. N. K. E. R. I. D. D. L. E. S.

1. Koliko vžigalic se nahaja v navadni škatlici?
2. Katere vrste kornja pleva?

Opomba uredništva. xixxixx Rešitev uganke iz zadnje številke bom objavil, ko bom dobil kaj rešitev.

Zato rešujte

IZDANO V SPITTALU 1. JANUARJA 1948 .

O B I R

LETO I.

List izvidnikov

STEV. 4.

S.K.A.V.T.---J.E.---V.L.J.U.D.E.N.---
A SCOUT IS COURTEOUS.

Vprašali se boste , kje neki je to napisano. V skavtskem zakoniku , torej tudi ni skavtske dolžnost. Toda , kdor tako misli, se moti .Da mora biti skavt vljuden je napisano ravno v 4. skavtskem zakonu , ki se glasi:

SKAVT JE VITERSKI IN PRIJATELJ ŽIVALI!"

Pri angleških skavtih je : " skavt bodi vljuden (a scout is courteous)poseben zakon . To pomeni , da Angleži pogoje precejšnje važnost na vljudnost .

Kako pa naj bo skavt vljuden ? Recimo , da gre nekdo v trgovino , kjer je veliko ljudi; se preriva xxxxxxxxxx in suva sem in tje , in ko pride do trgovca , zahteva naj mu prinese to in ono . Če pa trgovec tega nima in če mu tega tekoj ne prinese , pa rentati in kriči . Ali bo skavt tako delal ? Ne . Če se mu mudi in je veliko ljudi , poprosi ljudi , naj se umaknejo in pove , zakaj se mu mudi . Če trgovec zaželjenih stvari nima,

ne ranteči in ne kriči , sipek mirno odide . To je en primer , kako se je treba obnašati v trgovini . Toda to velja , tudi , če čakaš sli v knjižnici sli v bolnici na zdravnika , sli kjerkoli .

Povsod pa , kamor prideš , moraš vljudno pozdraviti , in ko odideš moraš zopet pozdraviti . Pozdraviti pa se nepravilno reči : Dober dan in z nosom malo pomigati . To ni pozdrav . Pozdraviti moraš tako , da precej skloniš glavo in nekoliko upogneš hrbet in rečeš : Dober dan , Z Bogom , dober večer sli karkoli . Nalazč poskusi pozdraviti kako boljše osebo , tako , da samo migneš z nosom . Videl boš , da ti sploh ne bo odzdravil .

Koga pa moraš pozdraviti ? Pozdraviti moraš vsako osebo , ki jo poznaš . Skavte pozdraviš s skavtskim pozdravom . Kako že veste . Ravno to se pa tu v taborišču redkokdaj dogaja . Drugega skavta je takorekoč kar nemogoče pozdravljati . Najbrž je skavte , ki tako delajo sram pozdraviti , posebno s skavtskim pozdravom , ker se bájijo pokazati javno , da so skavti . Toda taki nazari so popolnoma napačni . Če skavt vidi

et
drugega skavta , ga mora pozdraviti skavtsko in naj bo ponosen ,
da je skavt . Tu je en primer vljudnosti , ki ga ima navaja
B.-P. v " Scouting for Boys " in ki se je pripetil v nekaj
mesecih v Fontenoy-ski bitki med Angleži in Francozi . :::

Ko so Goldstreamske straže prišle na vrh hriba , so
nenadoma ugotovile , da se tik poleg francoskih straž . Obe
stranki sta bili presenečeni in eno ali dve minuti ni padel
niti strel .

Ko so se v prejšnjih časih hrabri možje sporekli , so
vedno poravnavali svoje spore v dvoboju s samokresi . V dvo-
boju je veljala določba , da oba borilca ustrelita istočasno ,
na dano besedo . Toda čisto se je zgodilo , da kdo , z namenom,
da bi pokazal ~~svetost~~ kako je pogumen , rekel nasprotni-
ku , naj strelje prvi . Tako tudi v tem slučaju . Ko sta obe
skupini namerevali streljati , se je oficir , ki je poveljeval
britenskim stražem , nagnil k francoskemu oficirju , da bi po-
kazal svojo neustrašenost , in rekel , : " Vi , gospod ,
streljate prvi . "

ko so francoski stražarji urevnali svoje puške , je eden izmed Goldstream-skih vojakov vzkliknil : " Bog naj nas napravi resnično hvšežne , za to kar nameravamo sprejeti . " Pri salvi , ki je sledila , je veliko naših mož padlo , toda preživeli so se maščevali z enako smrtno salvo , takoj planili z bajonetom naprej in pregnali Francoze . "

To je primer vljudnosti v vojni .

Ena izmed zgodb , ki so jih vitezi navedno navejali kot kot vzor vljudnosti , je bila zgodba , kao je Julij Cezar , ki ga je ubog kmet pogostil , bil tako vljuden , da , ko mu je mož dal jesti skledo zmešanega kislega sočivja , misleč , da je to vrsta zelenjave , ki jo bo rad imel tako visok častnik , izpraznil vso skledo , delejoč se ko , da jo ima rad , čeprav sos se mu usta stidila od nje in je prav za res ni maral .

Bilo bi še veliko primerov , pa tu ni prostora , da bi vse omenjali . Pri s vsem pa velja pravilo : Z vljudnostjo in prijeznostjo boš veliko dalj prišel kot pa z nevljudnostjo in osornostjo .

D. S. L. A. N. J. S. - Z. S. N. L. J. S. V. I. D. O. V. I. :

iv

Raziskavec ne raziskuje kar teko tja v en dan. Raziskovati, to je delati poti, mora tako, da bodo tudi drugi lahko šli za njim in se jim ne bo treba prebijati skozi nevernosti, ki jih je on izkusil. Zato mora napraviti zemljevid svoje ~~xxx~~ poti in postaviti nanj vse važnejše znake.

Prvi delalci zemljevidov niso imeli za podlogo nobenega načrta: vedeli so kar približno velikost in razdelje. Če jim je še ostalo kaj prostora, so te prostor napolnili z različnimi znaki za živali.

Sedaj pa imamo že bolj natančno orodje za risanje zemljevidov in zato pričakujemo od vsakega zemljevida, da so razdelje, smer in opis pravilni.

Res je, da se dežele, kjer živimo še natančno narisali na zemljevide, vendar se bo vsak skavt skušal naučiti se risati zemljevide. Začne lahko s tem, da nariše tabor in okolico.

Skavt, ki se pripravlja, da bo naredil I. red, mora biti sposoben storiti vsej sledeče stvari :

1. Poznati mora kompasove smeri in se na te način zmož orientirati kjerkoli je, in pa, znati mora slediti potem kompasovih smeri.

2. Znati mora brati zemljevid.

3. Sposoben mora biti narediti skico tabora, ali pa skico bližnjih cest.

4. Znati mora iz tiskanega zemljevida narediti skico.

Skavti, ki še imajo I. red in voji, pa naj se poskušajo še naslednje :

1. Kolje naj se naučijo brati zemljevide.

2. Naredijo naj precej natančno skico polja, tabora itd.

3. Razširiti morejo sneti kak del specijalke.

Vse to odvisi le od zanimanja vsakega skvta. Zato naj si vsak skvt zapomni, da je geslo skvta oz. vsakega fanta : SULLA DISS SINX LIXA, kar se pravi, da se mora vsak skvt oz. fant vsak dan vsaj nekaj novega naučiti.

Zemljevide, ki jih lahko vsak skvt naredi oz. nariše, delimo v :

- a) Skice
- b) Trishgálscijs
- c) Snostevne cestne zemljevide in
- č) Povečevsaje zemljevidov.

a) Skice.

Skico imenujemo tisti zemlja id, na katerem so označene samo glavne črte in predasti. Skice torej ni natančen zemljevid, ampak samo približen. Pri tem rabiš samo kom-

pas, nobenega drugega črtočja. Čeprav skice ni ostroočna, mora vendar imeti pravilno smer, lego in relativno velikost.

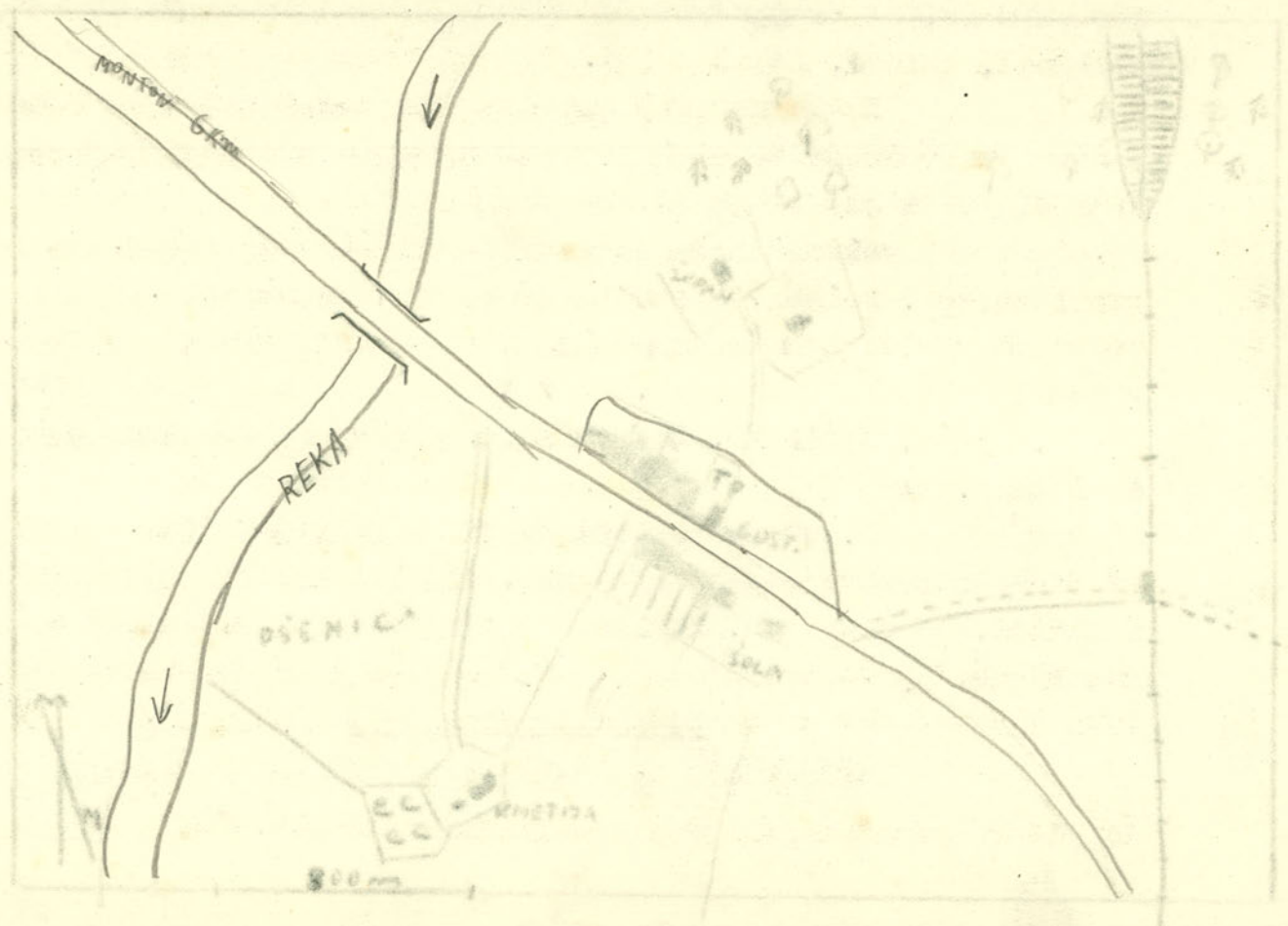
Take zemljevide delaš, če hočeš pokazati koga smer, recimo do skavtske barake. Pri tem ji treba narisati še vse ceste, ki so blizu in pa glavne ovlake.

Vsaka skica pa mora imeti naslednje mistvene znake: pravi sever, približno merilo in imena glavnih posloplj. Pravi sever je treba jasno označiti; nevedno je sever na zgornji strani.

Približno merilo je zato važno, da lahko natančno določiš razdalje.

Za znake na skicah lahko uporabiš iste znake, ki so tudi na vsakem zemljevidu. Ti znaki so skoraj vsi v prejšnji številki pod naslovom: Topografski znaki. Kadar delaš te znake jih moraš delati jasne, da se jih bo dalo tako razbrati. Vzorec take skice dobiš na naslednji strani, to j. stran 9

Take skice so lahko zelo koristne za igre na prostem, in sicer posebno za igre v sledenju. Take skice naj prikazujejo

vse ozemlje, ki ga nameravajo skvrti prehoditi in pa glavna poklopja, hribe, pobočja itd.

Lahko narediš tudi posebne zemljevide za skvrti, kiš xx se veščbo za značko stezoslodca (Pathfinder's badge). Ti zemljevidi naj obsegojo vse bližnje okolice. x Na njih naj bodo označeni vsi važnejši predmeti kot bivelišče zdravnika, bolnica, gasilski dom, pošte, železniške postaje, garaže itd.

Lahko pa narediš tudi model ne te ali oni način. Lahko ga delata dva skupaj. Na tem modelu pa naj bodo: xixixx ceste, reke, mostovi, železnice, cerkve in podobne bolj vidne stvari. Tež modele se lahko dela tudi tako, da se da vsakemu vođu neka skica, s katere mora potem napraviti model. Za model se lahko uporablja suh pesek, ilovico ali kaj podobnega papirja, mostove itd. lahke naredijo iz papirja, leca ali česa podobnega.

b) Triangulacije.

Precej natančno je možno narisati zemljevid xxn s pomočjo triangulacije s prizmatičnim kompasom.

najprej izbereš tako imenovano temeljno črto; čim daljša je, tem bolj ti bomo uspelo te skica. Na vsak konec te temeljne črte postaviš palico in skrbno izmeriš njo dolžino. Ko si zaznal to naredil, prinesi črto, prevedo pomanjšano na kos papirja, na katero nameravaš narisati njlvo ali kaj drugega. Na obo konca te črte nariša puščico, katere ostrino naj kaže proti severu. Nato si izberi nekaj predmetov, ki jih jla lahko vidiš z obeh koncev črte in zveži po dve, izmed katerih je

Triangulacija nepravilnega polja.
1 - 7 različni predmeti, katere je treba zvezati s črtami.

je vsak na drugi strani črte, in sicer tako, da nobena črta ne seka temeljne črte. Nato nariši te predmete in črte na papir. Poleg tega lahko še s koraki izmeriš, kako daleč so vsak predmeti narezan, in potem to pre-

■ besed ne zemljevid.

Včasih je potrebno dobiti oddeljenost katerega bližnjega, toda nedostopnega predmeta. Najboljši način za to dobiš v žarnu B v Scouting for Boys.

c) Enostavni cestni zemljevid.

Skavt, ki je že naredil skico, naj poskuša doseči še drugo stopajo, to je, poskuša naj narediti kak cestni zemljevid. To naj dela po stilu zemljevida, ki ga naredi raziskovalec, ko potuje po neznanem deželi. To se pravi, poskušati mora narisati vse, kar vidi, in sicer mora narisati vse predmete čim bolj se pravih mestih in čim bolj natančno.

Seveda ta vrsta načina zgoraj ni popolnoma natančna, toda za začetek je dober.

Edine predmeta, ki ju za to rabiš, sta: kos papirja in kompas.

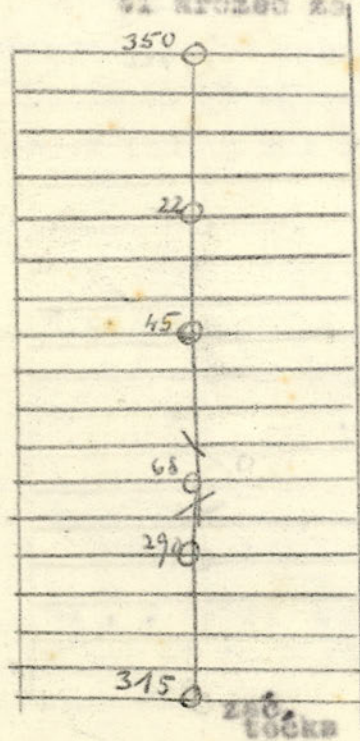
Na ta kos papirja potem nariši črto, ki gre po dolgem po sredi papirja, nato pa nariši še počezne črte, ki naj bodo ena od druge oddaljene en. 1 cm. Nato naredi s šestilom zgoraj in spodaj podelilne črte po en križec. Križec na spodnji strani ne i enuje začetna točka ali odhodna točka. Prostor, ki je med dvema počeznimi črtama, naj odgovarja 25 korakom. Za prvo vajo si izberi pot oziroma cesto, ki ima pravej ovin-
kov.

Ke prideš na začetno točko :

- 1) Vzemi kos papirja in orientiraj ga, kjer je nekakšen znamenje na zemljevidu in glej do točke, kjer izgin nekakšen pot ali križec ali katikna vpetina.
- 2) Nato to nariši na ta kos papirja.
- 3) Preštej s koraki razdaljo do točke, na katero si gledal.
- 4) Nariši razdaljo na zemljevid. To se pravi y, da prešteješ prostore med dvema črtama in ko jih imaš še dovolj,

narredi tak majhen krog.

(Recimo, da je razdalja 100 korakov. Ker veš, da je vsak prostor na papirju oz. listu enak 25 korakov, narišeš krožec za 4 vsake prostore višje.

Nato orientiraj cesto kot prej in meščaj smer poleg krožca, kjer si ga revnoker oredil.

Isti storiš, če gre cesta čez hrib in če ugotoviš, da gre potek v isti smeri. Tedaj zopet izmeri razdaljo in jo naneša na svoj list.

To delaj, recimo 450 korakov. Slike 2 kaže sledeče orientacije km s kompasom in izmerjene razdalje :

315/100 ; 290/50 ; 45 /100 ; 68/75 ; 22/100 ; 350/75 .

Da narišeš zemljevid, pritrdi list oz. polo papirja na kako desko in označi strani tega lista s severom in jugom. V zgornji desni kot daj magnetični sever. Nato ugotovi s svojega črtenega kosa papirja, kako daleč se cesta razteza v različ-

Slike 2.

se smeri in shtnemuaj ne vzirj papir primerne začetne točke. Nato
ykn položi črtkan papir na ta papir , tako , da se točki krijeta
in prebodi točki v bucko. Nato obrni črtkan papir , tako , da
črta kaže v tisto smer, kakor kaže 315° , ki se spodaj oznasmo-
vane .(Kot 315° dobiš s kotomerom ali s šestilom.) Tedaj trdnó
drži skupaj obe lista in premakni bucko v drug krog. Tu zopet
obrneš črtkan papir , da kaže v smer , ki je tem oznasovana.
Nato presekni iglo v tretji krog in stori isto , itd.

Da dobiš natančno smer, nač taj črto, paralelno
s stranjo lista , ne katerega namerevaš narisati zemljevid.

Na to črto daj kompas in obrneš desko, dokler se ta črta ne kri-
je s črto sever-jug na kompasu. Tedaj praviš vse krožce s prvot-
nega lista in zveži te krožce s svlačnikom.

V temen slučaju dobiš precej natančen zemljevid .
Če hočeš , lahko narišeš na isti način tudi reke, cestna križišča
itd. , to pa lahkoš uporebljaš še kot drago vejo.

Pri takih zemljevidih ti se prvič ni treba paziti
na nič drugega kot na smer in pravilno razdaljo. Vzorec takega
lahko vidiš na naslednji strani .(Skica 3).

Povečavanje zemljevidov.

Včasih je koristno povečati kak del zemljevida ; kdaj ,
je bilo že omenjeno . Povečavanje zemljevidov je zelo enostavno

in se to ni potreba nobene poseb-
ne spretnosti. Del zemljevida, ki
ga je treba povečati , je raz-
deljen v več kvadratov ; strani-
ce vsakega kvadrata naj bo dol-
ge 3 cm. Nato razdeli tisti list ,
na katerega nameravaš narisati
povečan zemljevid na isto števi-
lo kvadratov kot na zemljevidu.
Tedaj s kotomeron ali s čim dru-
gim prenese vse predmete , ki so
na zemljevidu na odgovarajoč
kvadrat na papirju. Če je treba
zemljevid zmanjšati, uporabi i-
sto metodo , s to razliko, da manj

Skica 3 .

vašne predmet izpačiti.

Veje in izrek v delanju zemljevidov.

Nekaj predlogov je še v tem poglavju . Tu jih je
nevedenih samo še nekaj več:

1. Zelo koristne so zračne slike , ki so večkrat tudi
v časopisih.

2. Zelo pametno je , če narediš zemljevid veskega xxx
izmed tvojih potovanj , in pa , če narediš zemljevid potovanja
kakega raziskovalca.

- o - o - o -

A L I V E S Y

Najpotročiljivejši stroj je človeško srce. Do 60 let sterosti
utripa neprestano 2 milijardi 629 milijonov 800000 krat.

Največ pigment ima kitajščina in sicer 100.000 .

Elektrika ima največjo brzino s 300.000 km na sekundo, t.j.
sedemkratni obseg zemlje.

SKAVTSKA IGRANJE

15/ Igreči roper.

Dečki v krogu ne tleh z roperjem v sredi. Pred roperjem je piščalka ali xxax nož. En deček, ki je zunaj kroga, se skuša pripleziti roperju, ne da bi ga slišal, in ukrepi dotični predmet. Če ga roper sliši, pokaže nanj s svetom; v tem slučaju roper zmaga.

Opomba. Igra je lepša, če je roper oborožen s vodno "piščalko".

16/ Izubljeni skvt.

Voj skvtom govori ali predvaja e kaki zanimivi stvari. Tedaj gre eden izmed igralcev tiho iz sobe, tako, da voj tega ne opazi. Čez nekaj časa se voj ozre in poroča, da vidi, da eden manjke. Nato pa naroči xxxxxx skvtom, naj opišejo in popišejo manjkajočega, da bi ga potem lahko šli iskat.

Tisti , ki najbolj opiše manjkajočega in njegove ex
oblačila , zmaga.

17/ Poškodbe.

Igralci v vrsti. Eden je belnik. Voj vpraša prvega :
Kaj bi storil, če in pove kak slučaj za prvo
ponoč . Če dobi napačen odgovor oz. nepopoln, vpraša drugega,
tretjega itd. , dokler ne dobi xxxxxxxx pravičnega odgovora.
Edor sploh ne ve , izpade iz igre. Edor pa v le deloma, dobi
eno točko . Ko dobi dve točki izpade iz igre. Edor ostane,
zmaga.

18/ Zlogovalce.

Ene skupine skavtov izbere neko besedo z dvema, tremi
ali štirimi zlogi. Nato za vsak zlog naredijo tri skavti nek
prizor. Nato po še za vsak besedo. V vsakem stevku mora biti
iskan zlog oz. beseda. Druge skupine skavtov skuša ugotovi
viti to besedo.

19/ Nared in obreda.

Ozemlje , dolgo približno 60 metrov ; čez arado gre črta. Na vsakem koncu straži ena skupina več predmetov (za vsakega , ki je v skupini , eden). Vsaka skupina se skuša polastiti se zaklada svojega nasprotnika in braniti svojega lastnega. Igralce lahko lovite samo takrat , kadar ni v svoji polovici. Loviti ga tudi ne smete , če se vrsča s plinom. Ujetniki se postavijo za svoje nasprotnike , ki jih morajo spustiti , če hočejo vzeti še več predmetov. Iztotično lahko ujameš samo enega ujetnika. Skupine , ki ima največ največ predmetov in najmanj ujetnikov, zmagata.

- + - + - + - + 0 + - + - + - + -

Rešitev ugank.

- 1) Približno 55 .
- 2) Navec.

Uganke .

- 3) Koliko gumbov ima navadna moška sukaje?

IZDANO V SPITTALU 15. JANUARJA 1948 .

2.)

ЛІТО І.

ЛІСТ ІЗВІДІЛКОВ

СТЕВ. 5 .

PRIVILEGIJE IN

ODGOVORNOSTI VOJEV.

PRIVILEGIES AND RESPONSIBILITIES OF

PATROL LEADERS.

Ko je skavt izvoljen za voja , pade nanj dvoje reči .
odgovornost in privilegije. Odgovoren je za obnašanje svojega
voda in za disciplino in g vežbanje svojih skavtov. Poleg tega
mora urediti in imeti redno sestanke, prirejati taborenja za
svoj vod ter paziti , da skavti izpolnjujejo , kar so obljubili.
S tem , da je imenoven za voja , mu je dana možnost , da se izobli-
kuje ta voditelja ; to je neizmerne vežnosti za življenje.

Vsek vod ima poleg pisanih dolžnosti še mnogo dru-

gih, ki pa niso pisane in do katerih mora polagoma sam priti. Med teme je tudi zvestoba do četovodje in podčetovodje. Kajti nobena četa ni dobra, če voji niso zvesti svojim četovodjem in jih ne ubogajo. To pa zopet ne pomeni, da voj ne sme izreziti svojih misli. Isto, kar velja za voje glede četovodje, velja tudi za četovodje glede na višje predstojnike.

Druga odgovornost voja pa je njegov zgled. Vsi skavti v njegovem vodu se obračajo nanj, on vodi svoje skavte. Kot voj mora biti čedno in pravilno obiečen, učiti mora svoje skavte raznih spretnosti itd. Svojih skavtov ne sme porivati, ampak samo voditi. Najboljši zgled da svojim skavtom, če izpolnjuje skavtsko ~~xxx~~ obljubo in zakonik.

voj pa ima tudi posebne privilegije. Je član skavtskega sodišča in tako lahko pomaga pri načrtu za dečevnost čete. Poleg tega ima lahko posebne tečaje za voje. Često četovodje pripravijo posebna taborenja s sobote na ne-~~xxxx~~ deljo za voje; na tem taborenju imajo poleg zabave tudi

priložnost , da napredujejo v skavtskih spretnostih , ker niso odgovorni za svoj vod.

H V A L A I - T H A N K S .

To je zelo važen del vpljdnosti , na katerega pa ljudje in tudi skavti tako radi pozabljejo. Vendar pravi skavt tega nikoli ne opusti , ampak se zahvali za vsako dobroto. Darilo ni tvoje , dokler se nisi zahvalil zanj. Tudi nisi končal taborenja , čeprav si že pospravil~~o~~ opremo in počistil tla , dokler se nisi zahvalil lastniku, da si lahko uporabljal njegova tla , in Bogu , da ti je del lepo vreme. Vedi pa tudi , da , če se zahvališ za vsako podednjeno stvar , boš pri dotičnem gotovo ohranil dobro ime , če pa se ne zahvališ , pa te bodo imeli za neolikanega in bodo rekli : " Ta je pa z rovt prišel."

Zauvaliti pa se moraš tudi za vsako tebi storjeno obljubo..
Zato naj bo kot skavta eno tvojih najvažnejših pravil :

ZAVALITI SE MORAM ZA VSAKO
PODANJSKO STVAR - : BOBISI , DA JE TO V BRSEBI ,
BOBISI , DA JE TO V DEJANJU .

Da se boš vedno na to spomnil , vzemi v roke
to številko "Obir-ja" in preberi ta odstavek. Za tudi dru-
gače je dobro , če ga večkrat prebereš , kajti , če boš te
izvrševal , boš veliko lažje šel skozi življenje !

Scira.

A l i v e š - D o y o u k n o w ?

Človeško telo vsebuje 600 g fosforja . S to količino bi
lahko napravili vžigalne kapice za 820.000 vžigalic.

ZVEZDE - STARS

PERSEUS.

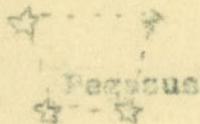
merkurja lahko v prvih dneh tega meseca še iščeš na zapadnem nebu, 4. stoji že v največji elongaciji (odmaku) od sonca, 6. zide ob 19³⁰, 1 1/2 ur za soncem. Mote pa kosa izrine.

Venera se vedno raje kaže kot večernica in sicer pouje od mej Vodnega kroga v Riba in zide konec tega meseca šele ob 21^h, to je 3 1/2 ur za soncem. Kje leži Vodni mož lahko vidiš na naslednji strani, to je str. 6.

Za opazovalce Marsa je ta mesec najboljši čas. Slike na strani 7 kaže pot, ki jo opiše v Levu: 17. je blizu nebu nebulusom v opoziciji proti soncu in isti dan je tudi v

Vodni mož

Ribe

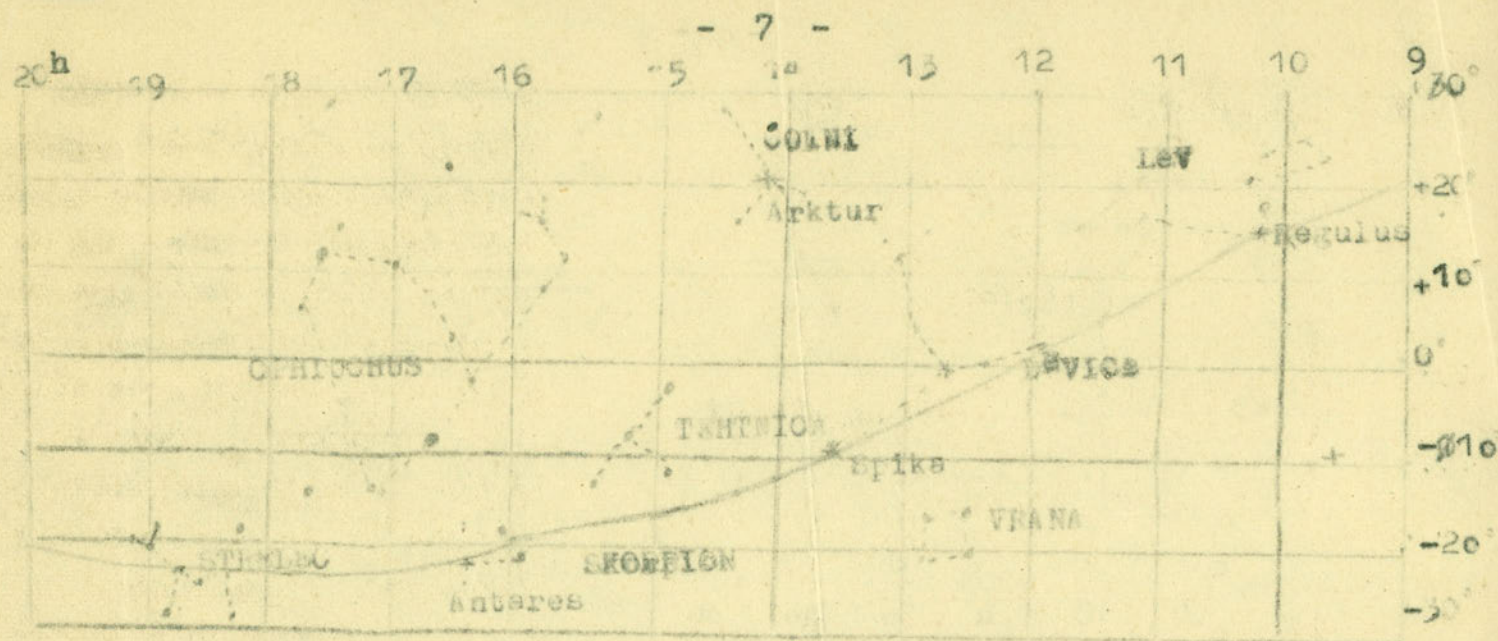
Andromeda

Perzej

Kasiopeja

bližini zemlje. s prostim
 očesom ga spoznaš kot rdečasta
 svetlo rdečaka-
 ste sijajočo zvezdo, ki po
 blesku deleč nadkriljuje Sa-
 turna. Mars ima zvezdno veli-
 kost -1, medtem, ko ima Sa-
 turn skoraj 0. - Več o
 Marsu v naslednjih številkah
 "Obirja", ko bomo govorili
 o Marsovih problemih.

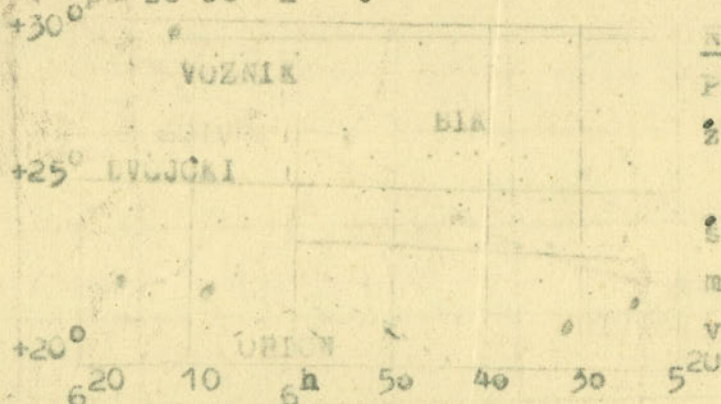
Istočasno z Marsom
 se vidi Saturn, ki en teden
 prej, to je 9. stoji v
 opoziciji s soncem. Isto-
 tako kot Mars je Saturn vi-
 den vse noč.

Tek Marsa 1.1948 .

Jupiter vstopi v Strelcu (ne orient), in vzhaja vedno bolj zgodaj: sredi mesec pride že pred 4 ure čez južno vzhodno obzorje , proti koncu pa že okoli 2 .

Uran je možno opazovati v prvi polovici noči . (Glej skico spodaj). Uran zahaja v začetku meseca ob 5^h , proti koncu pa že ob 2⁴⁵ .

Tek Urana 1. 1948 .

K O M E T I V L E T U 1946.

3.)

Leta 1946 niso našli nič manj kot 11 kometov oziroma k metičnih predmetov , od teh so nekatere spoznali kot periodične. Prvi komet je bil komet 1946a Timmers. Komet 1946b , Tempel II , je periodični komet , ki so ga odkrili že leta 1673

Neptun vzhaja vedno bolj zgodaj. Proti koncu tega meseca zrak vzide že ob 20³⁰ z ozvezdjem Device.

Zvezde stalnice imajo še vedno isto lego kot v prejšnjem mesecu, na vzodu vzhaja lev v v vsej svoji krasoti.

in katerega obhodna pot je dolga 5,16738 svetlobnih let. Kot teleskopičen predmet so ga že desetkrat opazovali pri njegovem približevanju zemlji in soncu. Komet 1946c Giacobini-Zinner je ravnotako dobro znan v zanimivi povesti. Odkrili so ga l. 1900 in ga od tedaj večkrat opazovali, njegov obhodni čas okoli sonca traja 6,60285 svetlobnih let, njegov tea križe tek naše zemlje. Ko opazovanjin dr. Krumpholza iz Däneje je dosegel ta komet avgusta 1946 zvezdno velikost 8,6, septembra 6,8 in oktobra 6,1, stal je torej na točki, kjer se ga že lahko vidi s prostim očesom. Komet 1946d Lejdušková-rotbart-weber je koncem maja ravno tako dosegel xixixixix točko, kjer ga lahko vidiš s prostim očesom, in je stal ob tem času v Labodu. Ta komet se ne šteje med periodične in so ga smatrali za nove odkritega. Komet 1946e brocks II je zopet nek periodičen, ki so ga odkrili leta 1869; ta ima obhodni čas 6,93559 svetlob-

nih let. in izredno slabo sveti. Komet 1946f Osterma smatramo za
med nove odkrite. Objekt 1946g Cecilia je bil za najditelja
majhno preseneče je, ker se je pri preračunavanju tako
pkazalo, da je ta planet identičen z majhnim planetom
135 Hertha. Komet 1946h Jones je bil objekt, ki je slabo
svetil. Ta ni periodični komet. Objekt 1946i Johnson je še
dvomljiv, prav tako objekt 1946j Berry. Komet Bester-ja
so opazili šele 11. decembra 1946.

 - - - -
 k e k a j z e s m e h -
 something to laugh

pisateljica.

"Nedavno sem bral enega izmed vaših romanov."

"Mojega zadnjega?" "Kje vprašala prilizajeno."

"Upam da!"

КАКО СУШИТИ ОБЛЕКЛО

HOW TO DRY CLOTHES

Kadar si v službi , te česte premoči dež. Velikokrat boš videl novince ("tenderfoot-a "), da ostanejo v mokrih oblačilih, čakajo , da se samo od sebe posušijo. Nobeden starih skavtov ne bo tega delal, ker se je tako najlažje prehladiti. Kadar si premočen, pri prvi priložnosti sleci svoje mokre oblačila in jih daj sušiti , tudi, če nimaš kaj preobleči. veščin , kako sušiti oblačila nad ognjem , je sledeč : napravi ogenj , da bo veliko žerjavice. nato preko vročega pepela postavi kletko sestavljeno iz palic kxxx ko v obliki panj . Čez to kletko razobesi

mokro obleke . Na ta način se bodo oblačila sušila
zeli hitro.

Nevarno za zdravje je tudi , ako v vročini po-
sedeš v obleki , ki je premočena od pota . Dobro je vedno
imeti s seboj po eno rezervno srajco , ki jo nosiš tako s
seboj , da ti visi na hrbta z rokavi privezana na vrhu
nahrbtnika . Kadar se ustaviš , sleci mokro srajco , ki si jo
nosil , in obleci suho , ki je visela na soncu na tvojem
hrbtu . Na ta način se ne boš nikoli prehladil .

O B L I N A ----- Z A S L O Ž E N J E -----

T E M A ----- O P O U B I -----

Naša prednikom je delala predstava , da je zemlja
nekak okrogla , veliko preglavic. Pa tudi še danes lahko
najdeš še kakoga človeka , ki mu ta " krogla " nikakor ne gre v
glavo. Toda to okroglost je vendar mogoče praktično dokazati,
če se le malo opazuje . Da je zemlja okrogla in ne ravno lahko
precej jasno opazimo na morju, če gledamo približujočo ladjo, ki
je pa ne zagledamo vse nenkrat , ampak le počasi : najprej
zgorajni del, nato srednji in šele nato nižje dele. Iz prav
tako lahko dočeneš , da se širi obzorje , da ladjo prej zagle-
daš , če se povzpneš na kako hrib , gore ali sploh kako vzpe-

tino. Lep dokaz nam nudi tudi sonce : kajti , ko zahaja še vedno razsvetljuje vrhove gora. Da je zemlja kroglja se xā da sklepati tudi iz tega , ker meče na luno okroglo senco. Da pa visi zemlja pristo v zreku , dokazujejo različna potovanja okoli zemlje. Če namreč potujemo okoli zemlje in se vedno držimo dane smeri, pridemo nazaj na isto mesto, s katerega smo se odpravili.

Če je že trditev , da je zemlja kroglja delala toliko težav , koliko težav je morala šele delati trditev , da se zemlja vrtil , in to celo dvakrat , okoli xaxx svoje osi in pa okoli sonca.

Da bi se zemlja v 24 urah enkrat okoli zavrtele, da bi torej vsak vsak kraj na tem svetu pretekel krog in krog, mora preleteti dolgo pot , ki pa jo zmore le xixx z izredno veliko hitrostjo. Na ekvatorju znaša ta hitrost ca. 1600 km na uro. To pomeni , da preleti zemlja v eni minuti xxxxxx

skorej 450 metrov . In vendar se čudimo , da takega vrtenja ne čutimo .

Že nek stari grški učenjak se je postavil proti vrtenju zemlje in navajal naslednje dejstvo : Če bi se zemlja vrtela , potem bi človek , ki bi poskočil v zrak , ne smel prileteti nazaj na isto mesto . Zemlja bi se mu morala v tem času izmakniti izpod nog .

Vendar pa bi še nekaj ugovarjalo mnenju , da se zemlja vrti , namreč : čutiti bi morali veter . Če se peljemo v ~~xxxxxxxxxx~~ odprtem avtomobilu čutimo močan veter , pri aeroplani še večjega . Kakšen veter bi morali torej čutiti , če bi se vrteli z zemljino hitrostjo !

Toda čudno uprava , da ne vrtila , kar se zrak vrti okrog zemlje . Zračne plasti namreč , ki obdajajo zemljo težijo k njej zaradi gravitacijskega zrakosa , ki dravi : Večje masne telo privlači večjemu . Čaka na isto tega zakona,

ni, se vzhajajo iz zemlje, vendar se vračajo z zemljo.
Ker te usovrso ne držijo, si poglejmo zdaj še
ostale!

Že od predavnih časov, od tistih prvih ljudi,
ki so z opazovali nebo in so ravnali na svojih potovanjih po
zvezdah, je opazovanje dokazalo prav nesmotno, namreč,
da se ves nebesni svod z vsemi naštetimi zvezdami premika
okoli neke središčne točke, zemlje pa da počiva.

Te nebesni svod je predstavljenje zemeljske osi,
ki si jo zamišljamo kot črto, ki gre od južnega tečaja km
zemlje do severnega, od tam naprej pa do zvezde severnice.

Zdaj, ko si skvat in ker je skvat tek, da
opazuje, opazuj pomoči vrtenja Velikega Voza okoli Severnice.

Glede na tako opazovanje so si v starih časih
zamišljali vsaj nekaj takole: V sredini se nahaja njekovo
središče, to je mirna Zemlja. Zemljo obkroži tanka plast z
zvezdami. Ta plast pa obkroži zopet okoli središča krogle,

Amos

O B I R

LISTO I.

LIST

LEVINNIKOV

STAV. 5.

Amor

O B I R

LMC I. LIST LEVIDKINOV STEV.7

UREDNIŠTVO "OBIR-JA"

Ž e l i

VSEM IZVIDNIKOM

SREČNE IN BLAGOSLOVLJENE

VELIKONOČNE PRAZNIKE .

Z V E Z D E - S T A R S

A p r i l .

Merkurja se v tem mesecu ne vidi; 29. ^{ponoči} stoji v zgornji konjunkciji proti soncu - stoji torej na drugi strani zemlje. Venero pa ravno nasprotno lahko opazuješ v največjem sijaju. Če hočemo zasledovati njen tek skozi zvezde, lahko v prvih dneh tega meseca opazujemo, kako potuje skozi "zlata vrata" ekliptike, med Ployadi in Hiyadi v Biku. Pogled na to je izredno krasen in očarljiv. 15. pride Venera v največjo vzhodno, elongacijo od sonca. S tem se najbolj oddalji od sonca in stoji v takšni tisti točki svojega teka, katere se dotika tangenta, ki gre od Zemlje na njen tek. Torej jo lahko opazujemo tudi z najslabšimi in slabšimi daljnogledi. Proti koncu aprila je Venera še ob 1/2 12^h na nebu, kar se zelo redko zgodi, in je to le posledica elongacije.

Mars se zopet bliža Regulusu v Levu in se s tem oddaljuje od zemlje, Pravilneje rečeno, Zemlja ga pri svojem hitrejšem tempu

okoli sonca, pusti zadaj. Njegov premer se v tem mesecu zmanjša in se zato da njegovo površino vidati le skozi večje daljnogleda. Njegov pohod je zmeraj bolj zgodaj: s 4^h pride na 2^h30'. Še manj pa se vidi Saturna, ki sredi meseca vzhaja že ob 19.30 in konec aprila vzhaja že ob 2^h.

Uran vzhaja konec meseca že ob 23^h in stoji 29.. v konjunkciji z Venero. Neptun pride 1. v opozicijo s soncem; zelo lahko ga je opaziti in ga je možno opazovati vso noč. V času od 19. - 23. se pričakujejo utrinki zvezd Lyridov. Delni sončni mrk 23. aprila se tu ne vidi. Na nebu se že javljajo prvi poslanca poletja: Herkul, Kača in dr.

Vedno se spominjaj izreka:

REPETITIO EST MATER STUDIORUM.

Z V E Z B A R -

S T O R I J A N

(Za skavce nad 15 let odgovarja tej znački
značke zvezdoslovec .)

1. Pokaže naj s tlorisi , risbami in modeli splošno znanje
o zvezdah stalnicah in o planetih ter i njihovih ribanjih.

2. Pokaže naj in imenuje: Velikega in Malega Voza, Kasijopejo,
Vega in Capello ter vse planete , ki se vidijo na prosto oko ob
času izpita.

3. Najde naj poneči smer s pomočjo zvezd , če je Severnica zakrita (se ne vidi).

4. Znači mora splošno o kakovosti . o relativnih legah in velikosti sonca, zemlje , lune in planetov ter o njih gibanjih ; seveda tudi o urkih.

Te značke ne boš dobil v nekaj dneh x, razen , če si že od zgodnjih let opazoval nebo . Toda , če se odločiš , da jo hočeš dobiti, bo študij tako vseživ in nekako zažeran, da ti bo čas , ki ga boš za to porabil , minil zelo hitro.; potem se boš gotovo potrudil še za značke zvezdoslovca. Te opombe so dane zato, da bi ti pomagale v študiju; vse to , kar je tu napisano, ugotovijaj z lastnimi opazovanji, zato opazuj in opazuj , kadar le moreš.

Kakovost zvezd in planetov.- Zvezde so sonca , večje ali manjše kot naše sonce, ki so od nas tako zelo oddaljene, da svetijo kot mikane lučke. Planeti so svetovi , ki so tako oddaljeni od naše zemlje, da svetijo kot zvezde , čeprav je njihova svetloba le odbita sončna

svetloba. Zvezde so krogle oz. telesa iz beložarečnega plina, planeti pa so telesa iz trdnih snovi, ki imajo vročetekoče jedro ter, če so dosti veliki tudi mrzlo zračno atmosfero.

Gotovo si radoveden, kaj si bral pogoje zato značko, katere razdalje bi bila dovolj velika, da bi pomanjšala sonce kot kako zvezdo, če je še zdaj sonce od nas oddaljeno 149.000.000 km. Če pogledamo ogromne razdalje od nas do zvezd, takoj opazimo, da je težko uporabljati kilometre oz. milje, ker so veliko premajhni. To je isto kot če bi plačevali velike vsote z novci po en groš. Zato so vzeli za enoto razdalje, ki jo svetloba prehodi v enem letu če gre 300.000 km na sekundo, to imenujemo svetlobno leto. Na južnem nebu je tudi zvezda, ki se imenuje Alfa Centauri in, ki je zelo podobna našemu soncu, samo za eno desetino je svetlejša in je oddaljena štiri svetlobna leta; ta zvezda sveti na nebu skoraj enako močno kot Vega! Vendar si moraš zapomniti, da je Alfa Centauri nejbližja od vsaj sto tisoč milijonov ~~sonc~~ sonc v našem vesemirju. Toda ne smemo priti na predmete, ki spadajo pod značko astronomerje. Vendar boš videl,

da , če boš naredil kak model sonca ali planetov, ne boš mogel vključiti najbližjih zvezd ; recimo , če si naredil svoj model v skavtskem šotaru ali domov enem izmed južnih londonskih predmestij , boš moral potovati v Brighton , da boš Alfa Centauri p stavil na pravo mesto.

Navidezna gibanja zvezd in planetov. - To , kar je bilo zgoraj rečeno, sedaj sam še ne boš mogel dokazati. Do tega so prišli šele po dolgih stoletjih in celo tisočletjih ; ko so začeli , niso še nič vedeli. Vendar , kaj sledi iz tega , lahko preizkusaš ob lepih nočeh in sicer zunaj mestnih ulic. Navidezna gibanja zvezd in planetov so gibanja , ki jih vidimo. Ta gibanja odvisijo v neki meri tudi od kraja , kjer si. Opazujmo nebo s treh različnih mest , s pola, e ekvatorja in kekega kraja vmes. Seveda ni gobenega skavta na severnem Polu (mogoče pa vendar !), toda , če bi bil tam , recimo za Božič, bi videl Severnico ravno nad seboj; vse druge zvezde pa bi šir krožile okoli nje v črtah , ki so paralelne s obzorjem. Če bi s tega Pola gledal zvezde nad Ekvatorjem, bi se zdelo , da gredo vzdolž obzorja in tako potujejo ves dan , to je 24 ur. Tak izgled neba imenujemo paralel-
gibanja.

na sfera. Kjer koli med Polok in Ekvatorjem pa vidiš, da zvezde vzhajajo na vzhodu, nato gredo poševno čez nebesni svod in zahajajo na zahodu. Poševnost njihovega teka narašča kot pojemo njihova velikost. Tak izgled imenujemo poševna sfera.

Ko prideš na ekvator, poševnost izgine; vsake zvezde vzhaja in zahaja pravokotno na obzorje. To se imenuje ravna sfera. Teda na vseh mestih se zvezde gibljejo v isti običajni smeri od vzhoda proti zahodu, ker se zemlja vrti okoli svoje osi od zahoda proti vzhodu. Do tu je enostavno. Če greš sedaj, ko si to opazoval, en teden po tem zopet opazovat ob isti uri, boš videl, da je zvezda, ki je bila prej na jugu, sedaj na jugozahodu. To pa je zato, ker se zemlja ne vrti samo od zahoda proti vzhodu, ampak v isto smeri tudi okoli sonca. Videl boš, da se v tem diagramu neda nič odvzeti, ker ima samo namen pojasniti vzrok, zakaj zvezde vsak dan vzhajajo bolj zgodaj.

Če je zemlja na svoji poti okoli sonca v legi 1. bodo vse črke v tem zgornje odstavku zasopsle zvezde, ki se vidijo na nebu o polnoči,

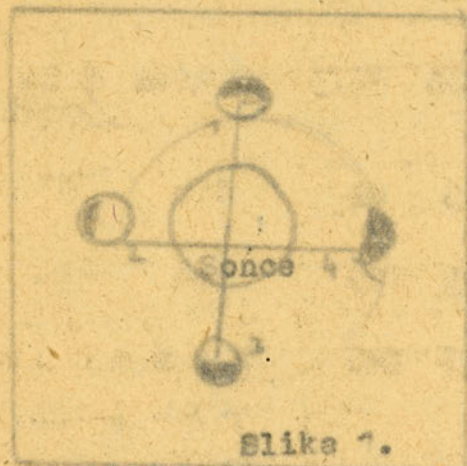
Kako vost, relativna mesta, velikost ter gibanja sonca in planetov.

- D = Diameter v milijah
 MR = Pomeni razdalje od sonca v milijonih km.
 P = Perijoda revolucij v ~~stokratnik~~ letih
 RP = Perijoda rotacij v dnevih ali urah
 L = Število lun ali satelitov
 GV = 1 gostota primerjana z vodo kot enoto

IME	FIZICNI POGOJ	D	MR	P	RP	L	GV
Sonce	Gost plin,
140000 stopinj
fahrenheitsa na po=
vršini.	864000	--	--	25dni	--	1.4
Merkur	Trdna, nima
atmosfere	3000	36	.24	88d.	Nobene	3.7
Venera	Trdna, z gosto
atmosfero	7600	671	.-1	Ni znano	"	5.2
Zemlja	Trdna, z gosto
atmosfero	7927	93	1.0	24 ^h	1	5.5
Luna	Trdna, ni atmosfere	2160	93	1.0	27d	--	3.3

Mars	Trden, z zelo redko atmosfero	4200	142	1.9	24 1/2 ^h	2	3.9
Manjši planeti	Trdni, brez atmosfere	488 do zelo majhnih	140 do 160	Glede na razdaljo	--	--	--
Jupiter	Trden, z zelo gosto atmosfero	88700/	483	11.9	10h	11	1.34
Saturn	Trden z zelo gosto atmosfero	75100	886	29.5	10 1/4 ^h	9 in obroči	0.69
Uran	Trden, z zelo gosto atmosfero	31000	1783	84	11h	4	1.36
Neptun	Trden z zelo gosto atmosfero	33000	2793	165	16h	1	1.32
Pluton	Trden, atmosfera dvomljiva	3000 določeno	3666	248	Neznano		

Opomba k tabeli na prejšnji strani. Gostote štirih velikih planetov so povprečne gostote svetov, ki imajo brez dvoma velike atmosfere, tako, da se resnična gostota trdnega jedra najbrž v resnici mnogo ne razlikuje od gostote manjših planetov.

Slika 7.

zvezde spodaj 3 so s soncem in se jih zato ne vidi. V legi 2 se zvezde na desni strani ponoči ne vidijo, zvezde na desni pa se vidijo. In tako dalje. Tako se v teku leta sdi, da sonce potuje okoli in okoli zvezdnatega ozračja, ker zemlja potuje okoli sonca. Zelo enostavno računanje pokaže, da sprememba, ki je enaka 4 minute na dan, v 365 dneh, to je v enem letu, zopet pripelje zvezde tja, kjer so bile. Če natančno izračunam, je natančno nekaj manj kot 4 minute.

Toliko o navideznem gibanju zvezd. Kaj pa o gibanju planetov? Če jih boš z resničnimi oprezovanji hotel dognati do Saturna, boš vseh

30 let vzel v nekaj mesecih ; tu se moramo obrniti naposebnosti , kaj so
nastali "relativnih leg etc." Če na veliko polo papirja po merilu na-
rišeš kroge , ki naj bi predstavljali njihove teke , in nato zaznamuješ
čas , ki ga vsak porabi , da pride okoli sonca. Nato kaže , ker se skoraj
vsi vrtijo na isti način , ugotovil , da potujejo med zvezdami v ozkem pa-
su neba (Zedjaku) , in šicar liste , ki so ~~različne~~ bližje ,
razmeroma hitrejša , oddaljenejša pa v daljših progah - perijodah.
Vsi planeti , ki se zručaj , se bodo v popolnem krogu vrteli proti
vzhodu. Ime planet pomena potnika , nekoga , ki potuje , po svoji določeni
poti na nebu. Če študiraš svoj diagram , ali model . boš tudi opazil ,
da bo planet , ki ga vidiš iti proti vzhodu zdaj in zdaj za nekaj časa
obrnil svoj tek proti vzhodu ; med tem pa ga zemlja dohiti s svojo
večjo hitrostjo . Pravijo , da se potem vrnejo v svoj tek pz. progo.
Čeprav se seveda v resnici še ves čas vrtijo proti vzhodu. Tvoji
modeli ti bodo tudi pokazali , zakaj se Merkurja in Venere , ki imata

svoj tek med sonce, in zemljinim tekom, nikoli ne more videti nasproti sonca kot Meresa, Jupitra in Saturna, spak ju lahko opazujemo le kot jutranji in večerni zvezdi. Ko se boš sprevil na znanje astronomce, boš zvedel več o planetih in o ozvezdjih žodjaka ter, kje jih moraš iskati. Toliko sedaj več, da jih ne boš iskal na vsaki razdalji od sonca.

POLARNE ZVEZDE. Za znanje zvezdarje moraš poznati polarne zvezde, ki tvorijo glavna ozvezdja, s katerimi začneš pridobivati znanje o nebu. Slika 2 v knjižici "Starnan" kaže pet glavnih točk severnega neba: Masijopeja ali Gospa Skola je nad polom. Vega, četrta najsvetlejša zvezda se spušča proti SZ. Urs Minor ali Mali Voz mahne s svojim repom od Pole; Vedno je na tem mestu. Ursa Major ali Veliki Voz se dviga proti SV in sledi Cepelli, peti najsvetejši zvezdi, ki se spušča proti zenitu. Tako izgledajo te zvezde vedno vsako leto 33. sept. o polnoči. Če jih hočeš videti tako razporejene na kak drug dan, samo položi s Pole na ta dan vertikalo, tako jih boš

videl o polnoči tega dne. Vse zvezde, ki jih vidiš, rotirajo okoli Pole v nasprotni smeri urnega kazalca. Celo Severnica, imenovana Polaris, kroži v majhnem krogu okoli Pole. Ta krog je enak dvema polnima lunama in se počasi vedno bolj bliža Pole zaradi prehitavanja, ki je eno zelo težko opaznih gibanj, o katerih ta sedaj še ni treba razpravljati. Pomni, da je plava bela Vega skoraj na nasprotni strani zlate Capelle, in, da je črta, ki gre s Severnice pravokotno na njo, nad njo, če je Vega zahodno in pod njo, če je vzhodno in da je na levi, kadar je spodaj in na desni, kadar je zgoraj Pole. Vega je 26 svetlobnih let od nas, Capella pa 47.

ZVEZDE NA JUŽNEM POLU. Slike 2b v knjžici "Starmen" kaže polarnetočke oz. mesta za južno hemisfero. Ta ni tako dobro nameščena, ker je šele pod Polom prva zvezda, ki pa je zelo slaba. Južni križ lahko hitro najdeš, toda on je precej obrujen na en konec Pole. Alfa in Beta Centauri kažeta na Križ. Najboljši zvezdi, ki

kažeta na Pol, sta svetli zvezdi Jota in Beta Carinae; smer je pravilno in razdelja on razdelje od Bete do Pole je dvakrat tako velika kot razdelje od Bete do Iote. Canopus, druga najsvetlejša zvezda in Achernar, tudi svetla zvezda, sta glavni posezni ali samotni zvezdi nstaa področju. Tako vidiš na New Zealandu večerna zvezda precej drugeče, kot pa z Anglije; Te zvezde se gibljejo okoli Pol. v smeri urnega kazalca, če gledaš proti jugu.

KAKO SPOZNAŠ PLANETE? - Na boš pričakoval, da boš našel planete na mestih xxxxxx o katerih smo ravno razpravljali. Pričakuje se tudi, da boš dobro poznal planete. Prvo, kako dobiš planet, je, da planet sije z močno, ne migljajočo svetlobo, vsej, če je visoko na nebu. In sicer je vedno nekje blizu sončne poti na nebu. Merkur se zelo izmika, od sonca ni nikoli proč več kot 27 stopinj ter sveti kot jutranja ali večerna zvezda. Lahko postane tako velik kot Vega, toda se zelo spreminja. Venera se odtegne od sonca največ 47 stopinj, kot večerna ali jutranja zvezda, se malo spreminja in

je skoraj zmeraj , kadar jo vidiš za luno najsvetlejši predmet na nebu. Je srebrnkasto bele barve , razen , ko je tik ob obzorju , ko vse zvezde postaneja rdeče. Če Venero vidiš v temi in stojiš pred pobeljenim zidom, pride tvoja senca na ta zid. Mars se izredno spreminja in se potepa od Severnice do Siriusa, vedno jez ze o rdeč, kadar koli se vidi. Za Marsa in za vse zunanje planete se vidi, da gredo proti soncu, to je , da vzhajajo ob sončnem zahodu. Jupiter je skoraj vedno svetlejši kot Mars in svetlejši kot Sirius , sploh najsvetlejša ~~zvezda~~ zvezda na nebu , se ^{malenkostno} spreminja in je le redko manj svetel kot Mars in to le tskrat , kadar je Mars v svojem največj-m sijaju. Barve je bele. Saturn je temno bel , se spreminja po dolgih perijodah časa , toda vedno je ena najsvetlejših zvezd na nebu.

Urans se ravno lahko še vidi brez očal, Neptuna pa že ne, toda izpraševatelj gotovo ne bo zahteval , da boč katerega od teh dveh pokazal.

Da lahko vidis Plutona, je treba ogromen teleskop.

Nekega dne je tisti, ki je spisal razlago za to značko med polnočjo in peto uro zjutraj videl vse goraje planete razen Plutona. Izredno redko je, da se kaj takega lahko izvrši in stori; to je bilo 4. dec. 1921, ko je videl zjutraj : Marsa, Saturna, Jupitra, Venero in Merkurja, ponoči pa Urana in Neptuna. Ni treba omaniti, da je ob 6.15 zjutraj, ko je napočila zarja, mogel videti tudi zemljo.

Uporabiti pa je moral očala, da so mu omegnala, da je lažje videl Merkurja, Urana in Neptuna.

(Nadaljevanje prihodnjič)

Iz našega uredništva : Prosimo novih članikov, dosedanjim pa se srčno zahvalimo. Če je v kaki številki na kaki strani migoče še prostor, porabite ta prostor bodisi za risbe ali pa za skice k danim članikom. "BE PREPARED - BODI PRIPRAVLJEN !"

IZDANO

V

SPITAL-U

28.

MARCA

1948.

O B I R

I . LIST REVIDENCOV SEP. 8/9

SKRYTOK - TO IMA SCOPIS

Ker nisem imel priložnosti , da bi vam ustno povedal naslednje besede, sem se odločil napisati jih v ta naš skavtski časopis . To pa predvsem zato , ker želim , da bi postali dobri skavti, da bi tako od skavtinske kaj odneali in si s tem olajšali bodoče življenje. Zato ne smatrajte , da sem pesnik, če vas bom v naslednjih vrsticah malo pograbil. S tem vas hočem samo pripraviti do tega, da bi se v nekaterih stvarih malo popravili. Res je seveda , da ima vsak človek svoje napake , zato pa se jih mora tudi oskušati iznebiti.

Nej bo dosti ovočnin besedi.

V tem členu bi vas predvsem rad opozoril na pozdravljanje, na prikejanje ne nastanke in na podobne stvari.

Torej najprej pozdravljanje. Koga pa moraš pozdraviti?

To se te gotovo že učili v šoli. Pozdraviti moraš vse ljudi, ki jih poznaš, in te se zopet ne pravi reči samo "dober dan" ampak res lepo jim moraš pozdraviti. Pozdraviti pa moraš kot skvrt tudi ustare in očete svojih cerkvenov. Tega nikdar ne pozabi, kajti ravno glede tega sem jaz za lastno ušese že ališal več pritožb. Te splošno glede pozdravljanja. Koga pa moraš pozdraviti pa skvtsko? Najprej, se razum, člani stegovega sveta, nato četevođe (tudi četevođe volšičev), voje pedvoje, reverje in pa druge navodne skvte.. Vso, ki so višji od tebe, pozdravi najprej, tiste pa, ki so tebi enski tudi, pozdravi najprej. Se čaka, da te on pozdravi. Kajti v točen primaru se zelo lahko vradi, da obo teko skhalita in se končno sploh na pozdravite.. Tistih, ki so nižji od tebe seveda ni treba najprej ozdravljati (če si navoden skvrt so nižji od tebe samo volšiči.)

Najslabše je znorej, če sploh ne pozdraviš. Kajti v

Tan primeru si tako rekoš slebši od ti ali; živeli ne ma oč tudi pozdravljajo - seveda čitate na svoj način - ko se srečajo. Aste se zasmili , kaj bi mislil o tebi skvta kak gospod , če go ne bi pozdrevil. Eci se mi , če bi vsak rekeli: " Se li to učijo pri skvtaih ?"

Es teke stveri preperečino , zecraj lepo pozdravljajo. Povei vedno , da ti se pozdravljajo in s tem vujudnost v življenju velike koristilo!

Drugo stver bi bilo prihajenje na sestanke in to vedno in četno. Kaj misliš , kakaj moroš to doleti ? Prvič , ker to zahteva disciplina . in s tem čestni zakon, drugič , ker se neš tna kaj naučil is se nevedil biti v družbi in tretjič , ker na sestanku prideš na drage misli in tako posebiš na doevos skibi . Iste velje na vsako izlete , procesije in teberenje.

Ker načate biti dobri skvta in ne ravie, hodite vedno na sestanke in izlete in se nevedojte , da s tek sebi največ

koristite.

Včasih se opravičis, da si bolan, drugič se moraš učiti itd. Vadi vedno, da moraš kot skavt presprečevati, da si čim manjkrot bolan, kar se tako la utjaješ ter se la udeleži sestanke. Včasih so si študenti na gimnaziji šteli v veliko čast, če niso nikdar manjkali. O da bi skavti tudi tako mislili! - Če praviš, da se moraš učiti in da nimáš časa, nikar tega ne pripoveduj, ker skavt vedno nas najti čas - SKAVT JE IZVAJALJIV.

Zelo nam je pri velikonočno procesiji presenetilo, da je bilo navzočih komaj dve tretini vseh izvidelkov. Zdi se mi, da so skavti zadnje tretine ne bili JAVNO POKLIJATE; da so skavti. Naj nevedem en primer iz sv. pisma, to je g. Jezus Kristus nekoč rekel apostolom približno takole: "Učite in razlagajte svoj nauk javno" in na nekem drugem mestu zopet: "Spregovajta nova člena po javnem obredu . . ."

Kakor sem že prej malo našel, skavt ne sme biti nabku-

ten. Če sama beseda "scout" - stezosledec ali izvidnik ali usle-
dovalec pove, da se kaj takega ne more in ne sme zgoditi. Mislim,
da je še marsikdobral povesti in r omena namškega pisate ja Karla
Maya ali po povesti angliškega pisatelja Cooper-ja. Te dva obs pišeta
precej o Indijancih in starih "vestalnih", kot pri Karlu Mayu
Old Shatterhand, Old Firehand, Old Surehand, Winnetoa itd. itd. ,
ki so bili vsi dobri stezosledci. Kdor ni še nič tega bral, naj
si, reskubi vsaj katere kajige, kajti iz povesti teh dveh pisateljev
dobis aliho, kakšen moraš kot skovt biti. Odbojnji stezosledci in
izvidniki so velikokrat zamoreli, prenašati so morali hudo vročino,
šeje, pa še vaa kaj drugega. Tode skotroli so se nagradó in čest,
še z svojia težav spleh omenjali niso. Pa se mislite, da so bili
to samo edrasli mošje, te so bili tudi dečki.

Le kos c naj vas opozorja samo še na šteti zakon :

Ubogaj TAKOJ in brez ugovora. Ne sprašuj, kako bo, samo : STORI!

Če tvoj višji edlobi , te igre se béne šli, v nadalje bo izlet sli
nej podobnega , ne godrajaj : Dobro , če greno , po graso + a SCOUT
is ALWAYS SMILING - skvrt je vedno dobre volje. Neveče se ti potem
tem ni treba nevrnaste dršati. Vedno stori , kar ti je ukazano.
Kajti tisti , ki je del povelje , bo še vedel , zakaj je to storil.
Upam in tudi šelis , da bi to člensk zelo prezislili
in se vanj poglobili. Nečeno bosta uvideli, da je edite tako prav.

Torej točnost in izvrševanje skvrtskih zskénev,
predvsem pa

BE PREPARED - BODI PRIPRAVLJEN !

Hosten

STARNAN

Nedeljevanje - Continuation

Kako najdeš sever s pomočjo zvezd? - Često se zgodi, da ne vidiš severnice, dobiš precej dragih zvezd vidiš. Če se del sebe samo za nekaj čas odkrije, se bo s tem odkrilo tudi kako zvezdna skupina, potem katere boš lahko ugotovil, kje je sever. Na sliki 3 v angleški kajifici za to značko je več skupin, ki so sestavljene iz dveh ali treh zvezd, ki ali skoraj ali pa popolnoma sestavljajo severni pol. Kadar je lepa noč, razgraj pred seboj zemljevid zvezd in študiraj te skupine. Ne dobiš sever potem zvezd, ti ni treba skrbeti za variacije kot je to pri kompasu. Razd lja če pola je dana v stopinjah od najbližje zvezde, ki pokazuje. Stopinj je

desdevas razdalje 57.3krat njegova lastna dolžina od očesa. 1cm na 573 na bo ravno pripraven, da boš desegal. Če hočeš, lahko narediš enostaven kvadrant, da bi ti pomagal, da bi se naučil metode merjenja razdalje na nebu. Sredi skice boš videl Oriona, ki je ravno tako dober za sever kot za jug. Če je vatično na obzorje, je v naših širinah odgovarjejoč jug. Iz k te na nebu lahko precej natančno določiš sever. Pomni, da je, koder je zvezda Benetnassch v Dipperja, vatično spodaj nad severnico; peten je ta zvezda natančno na severu in vatična črta z njene lege na obzorje podaja sever na tleh.

Sončni sistem. -- V Tabelo statistike glede na sonce in planete je bil že v prejšnji številki dana in sicer s tem namenom, da se bi bilo treba toliko opazovati. Potrebno je sedaj samo še nekaj posebnih pripomb o kakovosti sončnega sistema. Če gledamo na sonce, seveda tako, da čiti preje zelo zverajano, gledamo na

njegovo belo šarčasto plinske atmosfere. Ščunoma, včasih tudi brez teleskopa, ali po snegu ali po po več temnih predmetov na njegovi zelo spremenljivi površini. To so sočasne paze, ki so točke v atmosferi, kjer neke vrste ciklonični vrtar ali vihra privre iz notranjosti te v veliki meri prihajajo von plini, ki se širijo in hladijo, tako, da je zredišče tesno. Te vihre imajo dve perijodi, eno, v kateri jih je veliko, in drugo, kjer jih je malo. Leta 1944. jih je bilo najmanj. Pričakujemo, da bodo narasle in dosegle višek letos, to je leta 1948., ali pa prihodnje leto in bodo čez ca. 11 let leta 1955 zopet dosegle minimum. To je njihova navadna perijoda, toda lahko se spremeni.

Zeus je trčen planet s atmosfero, v kateri je močno življenje, s veliko količino vode ter s se stalno skorjo s mnogimi plestai in s jedrom velikim kot Mars, nastavljenim iz

tekočega železa.

Luna jetrnas telo , ki nima atmosfere in na koje površini je polno snekov , ki pričejo , , da je šle skozi čas mnogo izbruhovali , ter da se ne bo več sprejemila. Ne moremo pa videti njene druge strani . ker rotira , ko se vrši.

Merkur je tdnas telo brez sneka , ki /obratu samo ene stran proti soncu ter jetske se tej strani nekdan , ne drugi pa zarsajen.

Venere je tako goste pokrita s obleki, da je vse premissljevjenje o pogojih in položaja ne njeni površini treba postiti neodločeno, dokler ni odpravljen ta tekoča.

Mars izredno atmosfera. Ina tudi zelo malo oblekov, vsaj tokom svojega dneve , ker njegove nečne strani ne moremo videti; čisto lahke vidine oblake na pokrajinah, kjer sece vzhaja in zahaja. Zdi se , da ina Mars na obeh polih ledene pokrajine ;

temne področje so lahke gozdovi , sočvirje ali travniki , ne pa vode.

Manjši planeti , ki jih je več tisoč , so mogoče delčki svetovja , ki so se razbili in oddali radi kake nesreče.

Jupiter ima strašno atmosfero, za katero se nam dnevno , da je obdejava strupeni plini. Mogoče je spodaj velika skorja leda, nato pa trdno ali tekoče jedro. - Esturn pa je najbrž precej enak. Zdi se , da je ene njegovih lun izbruhnila in sedaj uspevijo najbolj ljubke skupine krogov okoli njega-- nepozabljiv pogled v teleskopu.

Uran in Neptun sta verjetno enaka Jupitru in Esturnu po svojih lastnostih , čeprav sta manjša. Vendar ima Uran zelene barve v teleskopu. - Pluton , planet , ki se ga našli z mikroskopom (o njen bož več slišal , ko bo študiral za značke zvezdoslovca) jetako doleč proč in tako nov člen našega sistema , jase tu ne

da o njen mnogo povedati.

Mrki. -- Gotovo je že vsak Šlovak opazil in s tem soglašal, da sta sonce in luna na našem nebu enaka po velikosti. To pa je zato, ker je sonce, čeprav je 400 krat večje tudi 400 krat dalje proč od lune; tako se neenakosti uničujeta. Toda razdalja obah se malo spreminja, tako, da je včasih luna, včasih pa sonce dozdnevno večje na nebu, luna potuje okoli zemlje v toku, ki je približno za 5 stopinj manjši od teke zemlje, tako da ob polni luni gre lahko nad ali pa pod soncem, ali pa ravno med soncem in našo zemljo. Če gre ravno v črti in izgleda večje kot sonce, nastane popolni sončni mrk. Če ni popolnoma v črti, nastane delni sončni mrk. kadar pa ni v črti, mrk sploh ne nastane. Za mlajem luna vedno narasča, dokler je ni že pol in končno ne nastane polna luna. Tedaj lahko nastane lunin mrk, če luna pride v senco

zemlje in je vse svetlobe odtrgan od nje z zen rdečega žara sončnega zahoda, ki gazemeljske atmosfere oblija. Tedaj visi na nebu kot plešljiv krog, rdečkast in včasih skoraj nevičen. Tudi tu, kot pri sončnin urkih, nastane delni ark, če lunodelona uide soncu, če je višje ali nižje, česte pa, se gre nise, spleh se ujame zemljine sonce. Slike 4 v kn ižici se to značke ti bo vse pojasnilo razen dejstva, da je luna krogotok okrajšan. To pa si moraš sam predstavljati.

Kako narediš nedel . -- Izpraševatelj bo hotel videti, da poročuje praktično znanje o preda tih tega ispita. To mora dokazati s svojimi lastnimi modeli ali diagramom. To naj bi bilo zeta najkvalitativjše delo, in isenamen služiti dvojnemu cilju, , nareč, da ti pomaga, da to lažje razumeš in, da dokáže izpraševatelja, da to res znaš. Ni treba niskeke velike

spretnosti, da narediš enostavne modele na primeren les, karton ali kako plastično snov, da pojasni dejstva, ki so te zanimala. Pri tem uporabljej take stvari, ki jih zelo lahko dobiš, take kot barvane črnilo risalni ali zvezek navadni papir, vošene barvi ce, risalne igle itd. Tako moraš krogovske plemenete pokazati v krogu. Res je, da so neke eliptični, toda to je zato, ker so razdalje od sonca različne.

S pomočjo retiranja koščkov kartona lahko narediš modele slike 1, 2, 3, da bi jih pojasnil. Slika 3 je, če izpustiš tiste kroge, kar čeden zemljevid, ki ga lahko obesi v vašo skavtsko sobo, seveda ga moraš lepo narisati. Najboljši izmed vseh bi bil pa tak, ki bi si ga sam izmislil potem lastnih opazovanj.

Si opazil, da je v teh vrsticah bilo zelo malo govora o luninah gibanjih? To pa zato, ker so prehitre in ti bodo tvoje

lastna opazovanja v nekaj mesecih povedala vse, kar moreš vedeti; pa tudi je boljše, če se učiš na to način. Samo stalno jih nasleduj ter boš kmalu lahko precej natančno naprej povedal, kje bo in kakšno oblike bo imela na določen dan.

Veliko pomembnejši boš na značko zvezdarje na svojem rokavu, če si je boš prilaščil potem lastnih odkritij.

Z V E D E -

S T A R S

Junij.

21. ob 13^h 41' nastopi astronoična posled. To je najdaljši dan leta, ki je zvezen z najkrajšo nočjo.

Merkurje in Venera lahko v prvih dneh meseca še vidiš na zapadnem nebu za kratek čas, toda kmalu izginejo v senci sončnih žarkih.

Mars potuje skozi Leva do svoje konvencije Device in se ga proti koncu meseca vidi lahko samo še do 23^{ih}.

Se manj časa se vidi Saturno, ki je še vedno v Levu in v začetku meseca raziče še ob 22^{ih}.

Zato pa se lahko tam bolj opazuje Jupitra v vsem

svojem nijažu. Opazuješ ga lahko vse noč. Nahaže se v južnem delu Medjaka . Ta in po naslednji mesec se bo dele zelo opazovati njegove lase ; Zato ni treba kakšnega posebno velikega daljnogleda, ker zadostuje še manjši, kajti tudi Galilei je s samo najmanj daljnogledom videl štiri lase najsvetlejšega planeta.

Urena se junije se vidi.

Neptun lahko poiščoš v prvi polovici noči, proti koncu meseca sode ce. o polnoči.

Na nebu stalnic lahko zelo zelo opazuješ trikotni trikot, ki sestoji iz Vega v Liri, Denebe v Leboča in Altair-a v Oriu .

RAKOSE RASTLINE ZAVARUJEJO PROTI

ZUHANJIM ČINIČLJEM .

Rastline se kakor živali zavarujejo pred mrzom ,
neurjem in vročino. Žive vspevajo, v mrzlih in vročih krajih.
Srez rastlin bi ne bilo življenja na svetu. Noč in dan se bore za
svoj obstanek. Večno pesijo , da bi jim vreme ne škodovalo. Kaj
bi bilo , če se vrh ne bi zaščitilo proti mrazu in dežju ? Voda
bi se kajedla med liste in ker bi tam ostala , bi rastline začele
gniti. Tega se rastline ubrani naravne močine. Kogor svoj cvet
in svoje liste navzdol , da zdrži voda nekje tle, ali po steni
svoje cvetne liste tesno drugemu k drugemu, da ne morejo kaplje med
nje. Tudi pred mrzom se rastline zaščitijo. Najbolje opazimo
to pri planinskih rožah. Tam , kjer rastejo , je spomladi in poleti

hladno. Zaradi tega se te rastline pokrijejo po listih in s cvetju z nekakim puhom, ki jih kakor kožuh varuje pred mrazom. Ta puh posebno dobro opazimo na plenikah. Pozimi pa bi tudi tu kožušček ne mogel zavrževati rastlin v visokih gorah. Prehud mraz bi jih le prišel do živoga. Zato se te rastline šez zimo skrijejo v zemljo, kjer čakajo pomladi. Dolinske rastline ne potrebujejo puha, da bi jih varoval spomladá in poleti pred mrazom, peč pa tudi one izginejo pozimi s površja in čakajo v zemlji toplih dni.

Med neurjem upognejša rastline liste in vejice zavrté si da sdrči vode po njih na tla. Po neurju se spet varavajo.

V vročih krajih zadržijo vode. Rastline bi v hudi vročini krole izgubile vse vode in se posušile. Zato pa imajo v vročih krajih debele, masnate ter trde liste in bilke, ki ne paste, da bi vlaga izhlapela.

Kako in kaj naj berem

IZIDANJE V SPITTELU 1. JUNIJA 1948.